

มรรควรรค

๓. ปธานกมมิกตีสตฺเถรวตฺถุ. (มยา วุจฺเจเต) (๒๐๕)

"อฺภูจฺจานกาลมฺหิตี อิมํ ธมฺมเทสนํ สตฺถา เชตฺวเน วิหรนฺโต ปธานกมมิกตีสตฺเถรํ อารพฺภ กเถสิ.

สวตฺถิวาสีโน กิร ปญฺจสตา กุลปฺตฺตา สตฺถุ สนฺติเก ปพฺพชิตฺวา กมฺมญฺจานํ คเหตฺวา อรณฺถํ อคฺมํสุ.

เตสุ (ภิกฺขุสุ) เอโก (ภิกฺขุ) ตตฺถเวย (จาเน) โอหิยิ. อวเสสา (ภิกฺขุ) อรณฺถเวย สมณธมฺมํ กโรนฺตา อรหตฺตํ ปตฺวา "(มยฺ) ปฏฺฐิตุสคฺฉํ สตฺถุ อโรเจสฺสามาติ (มนฺเตตฺวา) ปฺน สวตฺถิ อคฺมํสุ.

เต (ภิกฺขุ) สวตฺถิโต โยชนมตฺเต (จาเน) เอกสฺมี คามเก ปิณฺฑทาย จรณฺเต ทิสฺวา เอโก อุปาสโก ยาคฺกุตฺตาทีหิ (โกชนเห) ปฏฺฐิมาเนตฺวา อนฺุโมทนํ สุตฺวา ปฺนทิวสตฺถาย นิมนฺเตสิ.

เต (ภิกฺขุ) ตทเหว สวตฺถิ คณฺตฺวา ปตฺตจิวํ ปฏฺฐิสามेतฺวา สายณฺหสมเย สตฺถารํ อุปสงฺกมิตฺวา วนฺทิตฺวา นิสิตฺุ.

สตฺถา เตหิ (ภิกฺขุหิ) สทฺธิ อติวีย ตฺถุจฺจิ ปเวทยมาโน ปฏฺฐิสนฺถารํ อกาสิ.

อถ เนลฺลํ (ภิกฺขุณฺ) ตตฺถ (จาเน) โอหิโน สหายภิกฺขุ จินฺเตสิ "สตฺถุ อิมเห (ภิกฺขุหิ) สทฺธิ ปฏฺฐิสนฺถารํ กโรนฺตสฺส มฺหํ น ปโหติ, มยฺหํ ปน (สตฺถา) มคฺคผลาภาเวน มยา สทฺธิ น กเถติ, อชฺเชว (อหํ) อรหตฺตํ ปตฺวา สตฺถารํ มยา สทฺธิ กถาเปสฺสามีติ.

เตปิ ภิกฺขุ "มยฺ อากมนมคฺเค เอเกน อุปาสเกน สวตฺตนาถ นิมนฺติตา ปาโถว ตตฺถ (จาเน) คมิสฺสามาติ สตฺถารํ อปโลเกสุ.

อด เนลล์ สหายภิกขุ สพฺพรตฺตํ จงฺกมนฺโต นิทฺทาวเสน จงฺกมนโกฏฺฐิํ เอกสฺมี ปาสาณผลเก ปติ.

อฺรฺกฺขิ ภิกฺขุ. โส (ภิกฺขุ) มหาสทฺเทน วิริ.

ตสฺส เต สหายกา ภิกฺขุ สทฺทํ สญฺชานิตฺวา อิตฺ (ปสฺสโต) จ อิตฺ (ปสฺสโต) จ อุปธาวีสฺ.

เตสํ (ภิกฺขุนํ) ทีปํ ชาเลตฺวา ตสฺส กตฺตพฺพกิจจํ กโรนฺตานํ เยว อรุโณ อฺกฺขหิ.

เต (ภิกฺขุ) ตํ คามํ คนฺตุํ โอกาสํ น ลภี.

อด เน สตฺถา อาห "กิํ ภิกฺขเว ภิกฺขาจารคามํ น คมิตฺถาติ.

เต (ภิกฺขุ) "อาม ภนฺเตติ (วตฺวา) ตํ ปวตฺตํ อารุเจสฺ.

สตฺถา "น ภิกฺขเว เอส (ภิกฺขุ) อิทาเนว ตุมฺหากํ ลาภนฺตรายํ กโรติ, (เอโส ภิกฺขุ) ปุพฺเพปิ (ตุมฺหากํ ลาภนฺตรายํ) อกาสิเยวาติ วตฺวา เตหิ (ภิกฺขุหิ) ยาจิตฺ อตฺตํ อหริตฺวา

"โย ปุพฺเพ กรณียานิ ปจฺฉา โส กาคุมิจฺฉติ,

วรุณกฺกฺจํ ภณฺโฆว ส ปจฺฉา อนฺตปฺปตฺติ

ชาตกํ วิตฺถาเรสิ.

ตทา กิร เต ภิกฺขุ ปญฺจสตา มาณวกา อเหสฺ, (ตทา) กุสฺสีต มาณวโก (เอตฺรหิ) อยํ ภิกฺขุ อโหสิ, (ตทา) อาจริโย ปน (เอตฺรหิ) ตถาคโตว อโหสีติ.

สตฺถา อิมํ ฐมฺมเทสนํ อหริตฺวา "ภิกฺขเว โย (ปฺกฺคโล) หิ อฺกฺขจฺฉานกาเล อฺกฺขจฺฉานํ น กโรติ อวสฺนฺนสงฺกปโป โหติ กุสฺสีโต, โส (ปฺกฺคโล) ฌานาทีเกทํ วิเสสํ น อธิคจฺฉตฺติ วตฺวา อิมํ คาถมาห

"อฺกฺขจฺฉานกาลมฺหิ อนฺนฺจหาโน

ยฺวา พลี (หุตฺวา) อาลสิยํ อฺเปโต

สํสนนสงกปมโน กุสํโต (โหติ)

ปณณาย มคคํ อลโส น วินทตํติ.

ตตถ (ปเทศ) "อนนุจหาโนติ: (ปทสส) อนนุจหนโต อวายน
โตติ อตถ.

ยว พลิตติ: (ปททวยสส) ปจมโยพพเน จิต พลสมปน
โนปี หุตวาทิ อตถ.

อาลสิยํ อุเปโตติ: (ปททวยสส) อลสภาวํ อุเปโต โหติ ภูต
วา ภูตวา สยตํติ อตถ.

สํ ส น น ส ง ก ป ม โ น ติ : (ป ท ส ส) ตี หิ มิ จ ณา วิ ต ก
เกหิ สจฺจจวสนนสงกปจิจิตโตติ อตถ.

กุสํโตติ: (ปทสส) นิพพิริโยติ อตถ.

อลโสติ: (ปทสส) โส มหาอลโส (ปคฺคโล) ปณณาย ทนฺนจพพํ
อริยมคคํ อปสฺสนโต น วินทติ น ลภตํติ อตถ.

เทสนาวसानะ พหุ (ชนา) โสตาปตฺติผลาทีนํ (อริยผลานิ) ปาปฺณิสฺสูติ.

ปธานกมฺมิกติสฺสตุเถรวตฺถุ นิฉฺจิตํ.